

Nr 99

Av herrar **Cassel** och **Munktell**, om ökad kompetens för överförmyndarinstitutionen.

Vid såväl 1951 som 1952 års riksdagar väcktes motioner med begäran om utredning angående lämplig omarbetning av bestämmelserna i 15 kap. 4 och 5 §§ föräldrabalken rörande sättet för placering av omyndigas penningmedel.

Motionärerna fäste uppmärksamheten på de betydande risker för värdeförämring genom inflation som nu gällande placeringsregler innebär för de omyndiga, i det att dessas medel regelmässigt måste placeras i obligationer eller insättas på bankräkning eller utlånas mot inteckning. Alltså placeringar i annat än realvärden. Endast när särskilda skäl därtill är, får förmyndarmedel placeras i t. ex. aktier eller i fastighet. Den för all förmögenhetsförvaltning grundläggande principen att placeringarna bör spridas på olika objekt för att vid ändrade konjunkturförhållanden alltid åtminstone en del av förmögenheten skall kunna räddas har inte fått något uttryck i lagreglerna.

Motionerna vann inte riksdagens bifall. Ett av de skäl som första lagutskottet anförde till stöd för sitt avstyrkande yrkande var, att överförmyndarna i vårt land skulle sakna tillräckliga kvalifikationer för att på ett betryggande sätt kunna bedöma aktieplaceringar. Det är möjligt att utskottet här underskattat överförmyndarkåren något. Inom denna rymmes säkerligen många personer med mycket goda förutsättningar för en sådan prövning. Emellertid har utskottet säkerligen rätt i att en friare placering ställer stora krav på överförmyndarna. Det kan då icke anses tillfredsställande, att bristande anordningar i fråga om kontroll över förmyndarnas förvaltning skall utgöra hinder för att förmyndarmedel kan placeras på ett sätt som vid varje särskilt tillfälle erbjuder största möjliga trygghet mot förlust. Det måste fastmera anses vara samhällets skyldighet att ordna tillsynen över förmynderskapen så, att detta mål kan uppnås. Med hänsyn härtill synes det nödvändigt att i någon form försöka förstärka nuvarande överförmyndarorganisation.

Detta torde kunna ske på två olika sätt. Endera så att man skärper kraven på överförmyndarens kompetens eller så, att man i huvudsak bibehåller nuvarande kvalifikationsgrunder men ställer viss expertis till överförmyndarnas förfogande.

På överförmyndare ställer lagen för närvarande inga andra krav än att vederbörande inte skall vara i konkurs och inte själv vara omyndigförklarad, ha fyllt 25 år och vara väl förfaren i praktiska värv — allt krav som snart sagt vem som helst kan anses uppfylla. Om man skulle välja vägen att skärpa kompetenskraven på överförmyndarna skulle detta exempelvis kunna ske så att i lagtexten föreskrevs, att överförmyndare skulle ha erfarenhet av förmögenhets-

förvaltning. Ett sådant krav är uppenbarligen lättare att uppehålla i de nya storkommunerna än det var vid den tidpunkt då förmynderskapslagen kom till. I dessa storkommuner torde det i allmänhet vara möjligt att finna personer, som har en viss erfarenhet av förmögenhetsförvaltning.

Väljer man däremot vägen att bibehålla nuvarande krav på överförmyndare men ställa lämplig expertis till deras förfogande, skulle detta exempelvis kunna göras i den formen, att för varje län — måhända efter förslag från vederbörande handelskammare — utsåges någon person med speciell sakkunskap i hörande ämnen, med vilken överförmyndaren i länets kommuner skulle kunna samråda i placeringsfrågor, där de kände sig tveksamma och i behov av råd.

Under åberopande av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning och förslag i syfte att tillföra överförmyndarinstitutionen ökad kompetens.

Stockholm i januari 1955

Leif Cassel

Henrik Munktell
